

BIBLIOGRAFIE

Prameny

Acta curiae archiepiscopalis pragensis č. 4/2021.

Adventisté sedmého dne věří. Výklad základních 27 věroučných článků, Praha: Advent-Orion, 1999.

Bible. Český ekumenický překlad. Bible kralická, Praha: Česká biblická společnost, 2008.

BOGNER, Václav, *Žalmy. Český katolický překlad*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009.

Císařský patent ze dne 5. listopadu 1855 č. 195 ř. z., kterým se vyhlašuje úmluva (konkordát) uzavřená mezi Svatou Stolicí a Rakouským císařstvím r. 1855.

Codex canonum Ecclesiarum Orientalium auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, in: *Acta Apostolicae Sedis* 82 (1990), s. 1033–1363.

Codex iuris canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, in: *Acta Apostolicae Sedis* 75, Pars II (1983), s. 1–317.

Codex iuris canonici Pii X Pontificis Maximi iussu digestus Benedicti Papae XV auctoritate promulgatus, in: *Acta Apostolicae Sedis* 9, Pars II (1917), s. 5–593.

CONCILIUM VATICANUM II, *Gaudium et spes*, in: *Acta Apostolicae Sedis* 58 (1966), s. 1025–1120.

CONCILIUM VATICANUM II, *Presbyterorum ordinis*, in: *Acta Apostolicae Sedis* 58 (1966), s. 991–1024.

Dohoda mezi Svatým stolcem a Maďarskou republikou o financování činnosti Katolické církve v Maďarsku v oblasti veřejných služeb a duchovního života, jakož i o některých majetkových otázkách, in: *Revue církevního práva* 3-11/1998, s. 238–242.

Dohoda o duchovní péči ve zdravotnictví mezi Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví v České republice, in: *Revue církevního práva* 60-1/2015, s. 81–84.

Dohoda o duchovní službě ve vězeňství, in: *Revue církevního práva* 58-2/2014, s. 55–61.

Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem obrany ČR, Ekumenickou radou církví v ČR a Českou biskupskou konferencí, in: *Revue církevního práva* 10-2/1998, s. 129–135.

- Dokumenty II. vatikánského koncilu*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002.
- EUSEBIUS PAMPHILI, *Církevní dějiny (Ecclesiastica historia)*, Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1988.
- FLEGL, Vladimír, *Člověk a lidská práva. Sbírka úmluv a deklarací*, Praha: Spektrum, 1990.
- HRDINA, Ignác Antonín, *Texty ke studiu konfesního práva I. – Evropa a USA*, Praha: Karolinum, 2006.
- HRDINA, Ignác Antonín, *Texty ke studiu konfesního práva II. – Český stát*, Praha: Karolinum, 2007.
- HRDINA, Ignác Antonín, *Texty ke studiu konfesního práva III. – Československo*, Praha: Karolinum, 2006.
- JOANNES PP. XXIII, *Pacem in terris*, in: *Acta Apostolicae Sedis* 55 (1963), s. 257–304.
- JOANNES PAULUS PP. II, *Centesimus annus*, in: *Acta Apostolicae Sedis* 83 (1991), s. 793–867.
- JOANNES PAULUS PP. II, *Redemptionis donum*, in: *Acta Apostolicae Sedis* 87 (1995), s. 5–41.
- JOANNES PAULUS PP. II, *Sollicitudo rei socialis*, in: *Acta Apostolicae Sedis* 80 (1988), s. 513–586.
- Katechismus katolické církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.
- Kodex kanonického práva. Úřední znění textu a překlad do češtiny. Latinsko-české vydání s věcným rejstříkem*, Praha: Zvon, 1994.
- KOP, František a kol., *Překlad Kodexu kanonického práva*, Brno: Diecézní církevní soud, 2009.
- LEO PP. XIII, *Rerum novarum*, in: *Acta Sanctae Sedis* 23 (1890–91), s. 641–670.
- MIGNE, J.-P. (accurante), *Patrologiae cursus completus, Series Graeca*, 161 vol., Paris: 1864–1866; *Series Latina*, 221 vol., Paris: 1844–1864.
- Nález Ústavního soudu publikovaný pod č. 4/2003 Sb. ve věci návrhu na zrušení zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), nebo na zrušení některých ustanovení tohoto zákona.
- Nález Ústavního soudu publikovaný pod č. 177/2013 Sb., sp. zn. Pl. ÚS 10/13.
- Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 9/07: Restituce církevního majetku – „blokační“ ustanovení § 29 zákona o půdě.

- Nález Ústavního soudu ze dne 1. října 2019, sp. zn. Pl. ÚS 5/19.
- PAZOUREK, Miroslav, *Manuál pro Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium*, Praha: Karolinum, 1998.
- PIUS PP. X, *Vehementer nos*, in: *Acta Sanctae Sedis* 39 (1906), s. 3–16.
- Regula Benedicti. Řehole Benediktova*, Praha: Benediktinské arcidiecézní sv. Vojtěcha a sv. Markéty, 1998.
- Smlouva mezi Českou republikou a Svatým stolcem o úpravě vzájemných vztahů (*Accordo tra la Santa Sede e la Repubblica Ceca sul regolamento dei rapporti reciproci*), in: *Revue církevního práva* 22-2/2002, s. 163–175.
- Sociální encykliky (1891–1991)*, Praha: Zvon, 1996.
- Usnesení vlády ČSR č. 20/1989 Sb. (povolení působení Apoštolské církve).
- Ústava Církve bratrské, Brno: Matprint, 2001.
- Ústavní zákon vydaný usnesením předsednictva ČNR o vyhlášení pod č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.
- Ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky.
- VARCL, Ladislav, DRÁPAL, Dan, SOKOL, Jan (přel.), *Spisy apoštolských otců*, Praha: Kalich: 2004.
- Zákon č. 125/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 370/2019 Z. z. o finanční podpoře činnosti církví a náboženských společností.
- Zákon č. 218/1949 Sb., o hmotném zabezpečení církví a náboženských společností státem.
- Zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), ve znění nálezu Ústavního soudu ČR č. 177/2013.
- Zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby.
- Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
- Zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností.

- Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech)
- Zákon č. 122/1926 Sb. z. a n., o úpravě platů duchovenstva církví a náboženských společností státem uznaných, případně recipovaných.
- Zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku.
- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).
- Zákon č. 282/1993 Z. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam.

Literatura

- ANGENENDT, Arnold, *Toleranz und Gewalt. Das Christentum zwischen Bibel und Schwert*, Münster: Aschendorff, 2009.
- AUGUSTYN, Józef, *Kňazstvo. Spiritualita a služba – súčasné výzvy*, Michalovce: Vydavateľstvo Misionár, 2013.
- BENEŠ, Jiří, *Dvanáctka. Uvedení do Malých proroků*, Praha: Návrat domů, 2019.
- BENEŠ, Jiří, *Směrnice a řády. Zákoník v Páté knize Mojžíšově*, Praha: Advent-Orion, 2012.
- BERGER, Klaus, *Kommentar zum Neuen Testament*, Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2011.
- BLAHOŽ, Josef, *Státní právo kapitalistických zemí*, Praha: Panorama, 1985.
- BLUM, Georg Günter, *Tradition und Sukzession. Studien zum Normbegriff des Apostolischen von Paulus bis Irenäus*, Berlin – Hamburg: Lutherisches Verlagshaus, 1963.
- BOCK, Darrell, *Acts*, Grand Rapids: Baker Academic, 2007.
- BRADÁČ, Petr, *Financování církví v českých zemích ve 20. století*, in: *Revue církevního práva* č. 37-2/07, s. 79–131.
- CAMPENHAUSEN, Hans von, *Kirchliches Amt und geistliche Vollmacht in den ersten drei Jahrhunderten*, Tübingen: Mohr – Siebeck, 1953.
- CARRIER, Hervé, *Dottrina sociale. Nuovo approccio all'insegnamento sociale della Chiesa*, Cinisello Balsamo (Milano): Edizioni San Paolo, 1993.
- CONZELMANN, Hans, *Geschichte des Urchristentums*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1969.
- ČAČÍK, Marián Bartoloměj, *In favorem restitutionis – teorie a praxe*, in: *Revue církevního práva* 76-3/2019, s. 81–96.
- DRÁPAL, Dan, *Budování sboru*, Praha: Ampelos, 1999.
- DRÁPAL, Dan, *Jak hodnotíte nový zákon o církvích?* in: *Anno Domini* 3/2002, s. 23.
- DUBOVSKÝ, Peter (ed.), *Genezis. Komentáre k Starému zákonu, I. zväzok*, Trnava: Dobrá kniha, 2008.
- DUBOVSKÝ, Peter (ed.), *Marek. Komentáre k Novému zákonu, 1. zväzok*, Trnava: Dobrá kniha, 2013.
- DUDA, Ján, *Boží ľud. Výklad druhej knihy Kódexu kánonického práva z roku 1983*, Spišská Kapitula: Kňazský seminár biskupa J. Vojaššáka, 1995.

- DUKA, Dominik, *Přátelská odluka a kooperace jsou si blízke*, in: LOUŽEK, Marek (ed.), *Vztah církví a státu. Sborník textů*, Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2004, s. 17–23.
- DURHAM, John I., *Exodus*, Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1987.
- EICHMANN, Eduard, MÖRSDORF, Klaus, *Lehrbuch des Kirchenrechts auf Grund des Codex Iuris Canonici. II. Band – Sachenrecht*, Paderborn: Schöningh Verlag, 1950.
- FILIPI, Pavel, *Křesťanstvo. Historie, statistika, charakteristika křesťanských církví*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012.
- FITZMYER, Joseph A., *First Corinthians. A New Translation with Introduction and Commentary*, New Haven: Yale University Press, 2008.
- GNILKA, Joachim, *Marco*, Assisi: Cittadella editrice, 1987.
- GOGUEL, Maurice, *The Primitive Church*, New York: The Macmillan Company, 1964.
- GÜTHOFF, Elmar, HAERING, Stefan, PREE, Helmuth (Hg.), *Der Kirchenaustritt im staatlichen und kirchlichen Recht*, Freiburg im Breisgau: Herder, 2011.
- HARVÁNEK, Jaromír a kolektiv, *Teorie práva*, Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 215–216.
- HEIMERL, Hans, PREE, Helmuth, PRIMETSHOFER, Bruno, *Handbuch des Vermögensrechts der katholischen Kirche*, Regensburg: Pustet Verlag, 1993.
- HELLER, Jan, *Starověká náboženství*, Praha: Kalich, 1988.
- HOBZA, Antonín, TUREČEK, Josef, *Úvod do církevního práva*, Praha: nákladem vlastním, 1929.
- HOLEČKO, Miroslav, *Súčasná forma finančného zabezpečenia cirkví a náboženských spoločností v Slovenskej republike*, in: MULÍK, Peter (ed.), *Modely ekonomického zabezpečenia cirkví a náboženských spoločností*, Bratislava: Ústav pre vzťahy štátu a cirkví, 1997, s. 17–21.
- HRDINA, Ignác Antonín, *Náboženská svoboda v právu České republiky*, Praha: Eurolex Bohemia, 2004.
- HRDINA, Ignác Antonín, SZABO, Miloš, *Teorie kanonického práva*, Praha: Karolinum, 2018.
- CHIAPPETTA, Luigi, *Il Codice di Diritto Canonico. Commento giuridico-pastorale I: Libri I-II-III*, Napoli: Edizioni Dehoniane, 1988.
- CHIAPPETTA, Luigi, *Il Codice di Diritto Canonico. Commento giuridico-pastorale II: Libri IV-V-VI-VII*, Napoli: Edizioni Dehoniane, 1988.

- CHOCHOLÁČ, Aleš, *Zákon o církvích a náboženských společnostech. Komentář*, Praha: Wolters Kluwer, 2016.
- JÄGER, Petr, CHOCHOLÁČ, Aleš, *Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Komentář*, Praha: Wolters Kluwer, 2015.
- JAPHET, Sara, *2 Chronik*, Freiburg im Breisgau: Herder, 2003.
- JEFFORD, Clayton N., *Prophecy and Prophetism in the Apostolic Fathers*, in: VERHEYDEN, Joseph, ZAMFIR, Korinna, NICKLAS, Tobias, *Prophets and Prophecy in Jewish and Early Christian Literature*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2010, s. 295–316.
- KLAUS, Václav, *Dopis prezidenta republiky ministru zahraničí ke smlouvě s Vatikánem*, in: *Vztah církví a státu. Sborník textů*, in: LOUŽEK, Marek, (ed.), Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2004, s. 117–120.
- KLAUS, Václav, *Mezi minulostí a budoucností*, Brno: Nadace Universitas Masarykiana, 1996.
- KONÍČEK, Jiří, *Modus vivendi v historii vztahů Svatého stolce a Československa*, Olomouc: Společnost pro dialog církve a státu, 2004.
- KŘÍŽ, Jakub, *Zákon o církvích a náboženských společnostech. Komentář*, Praha: C. H. Beck, 2011.
- KŘÍŽ, Jakub, VALEŠ, Václav, *Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Komentář*, Praha: C. H. Beck, 2013.
- KUNETKA, František, *Eucharistie v křesťanské antice*, Olomouc: Univerzita Palackého, 2004.
- KÜNG, Klaus, *Perspektiven eines Diözesanbischofs auf die Frage der Kirchenfinanzierung*, in: MÜLLER, Ludger, REES, Wilhelm, KRUTZLER, Martin (Hg.), *Vermögen der Kirche – Vermögende Kirche; Beiträge zur Kirchenfinanzierung und kirchlichen Vermögensverwaltung*, Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2015, s. 231–238.
- LA SOR, William S., HUBBARD, David A., BUSH, Frederic W., *Old Testament Survey: The Message, Form, and Background of the Old Testament*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing Company, 1996.
- LAWSON, J., *A Theological and Historical Introduction to the Apostolic Fathers*, New York: The Macmillan Company, 1961.
- LENOIR, Frédéric, *Setkávání buddhismu se Západem*, Praha: Volvox globator, 2002.
- LEPPIN, Hartmut, *Die frühen Christen. Von den Anfängen bis Konstantin*, München: C. H. Beck, 2018.

- LILJE, Hans, *Die Lehre der zwölf Apostel. Eine altchristliche Kirchenordnung*, Berlin: Im Furche-Verlag, 1938.
- LÖFFLER, René, *Ungestraft aus der Kirche austreten?* Würzburg: Echter Verlag, 2007.
- LORETAN, Adrian, *Církev a stát ve Švýcarsku*, in: *Revue církevního práva* 41-3/2008, s. 200–213.
- MAREČEK, Petr, *Evangelium podle Lukáše*, Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze, 2018.
- MICHEL, Nicolas, *Církev a stát ve Švýcarsku*, in: *Revue církevního práva* č. 4-2/1996, s. 105–122.
- MILAVEC, Aaron, *Synoptic Tradition in the Didache Revisited*, in: *Journal of Early Christian Studies. Journal of the North American Patristic Society*, Cincinnati, 11-4/2003, s. 443–480.
- MIÑAMBRES, Jesús, SCHOUPPE, Jean-Pierre, *Diritto patrimoniale canonico*, Roma: Edizioni Santa Croce, 2022.
- MINDL, Vladimír, *Zaměstnanci církve (několik poznámek k zaměstnávání osob, které nejsou kleriky a osobami zasvěceného života, v církvi)*, in: *Revue církevního práva* 1/1995, s. 27–32.
- MOO, Douglas J., *The Letter of James*, Liecester: Inter-Varsity Press – Grand Rapids: William B. Eerdmans, 1985.
- MRÁZEK, Jiří, *Evangelium podle Matouše*, Praha: Centrum biblických studií, 2011.
- MRÁZEK, Jiří, *Teologie opomíjených. Přehlížené hlasy v Novém zákoně*, Jihlava: Mlýn, 2013.
- MULÍK, Peter, *Perspektívy a možné riešenia finančného zabezpečenia cirkví a náboženských spoločností*, in: MULÍK, Peter (ed.), *Modely ekonomického zabezpečenia cirkví a náboženských spoločností*, Bratislava: Ústav pre vzťahy štátu a cirkví, 1997, s. 22–26.
- MÜLLER, Gerhard Ludwig, *Katholische Dogmatik für Studium und Praxis der Theologie*, Freiburg im Breisgau: Herder, 1996.
- MÜLLER, Ulrich B., *Apokalyptische Strömungen*, in: BECKER, Jürgen, *Die Anfänge des Christentums. Alte Welt und neue Hoffnung*, Stuttgart: W. Kohlhammer, 1987.
- NĚMEC, Damián, *K metodickému pokynu Ministerstva zdravotnictví o duchovní péči*, in: *Revue církevního práva* 68-3/2017, s. 11–28.
- NEŠPOR, Zdeněk R., VOJTÍŠEK, Zdeněk, *Encyklopedie menších křesťanských církví v České republice*, Praha: Karolinum, 2015.

- NIEDERWIMMER, Kurt, *Die Didache*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1989.
- NOVÁK, Marek, *Žaloby na určení vlastnického práva státu podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi*, in: *Revue církevního práva* č. 75-2/2019, s. 63–80.
- ÖHLER, Markus, *Cultic Meals in Associations and the Early Christian Eucharist*, in: *Early Christianity* 28, 5/2014, Tübingen: Mohr Siebeck, 2014, s. 475–502.
- OPATRŇÝ, Aleš, *Minulost a současnost pastorální činnosti v českých zemích*, in: AMBROS, Pavel, JARAB, Jozef, KŘIŠŤAN, Alois, MRÁZ, Marián, OPATRŇÝ, Aleš, SÝKORA, Pavol, *Úkoly pastorační činnosti církve a pastorální teologie v Českých zemích*, Olomouc: Centrum Aletti, Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1997, s. 36–38.
- OPATRŇÝ, Aleš, *Pastorální teologie včera, dnes a zítra*, Praha: Pavel Mervart, 2023.
- OPATRŇÝ, Dominik, *Pastorální listy*, Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze, 2019.
- PESCH, Rudolf, *Die Apostelgeschichte*, Neukirchen-Vluyn: Patmos Verlag, 2012.
- POKORNÝ, Petr, HECKEL, Ulrich, *Úvod do Nového zákona. Přehled literatury a teologie*, Praha: Vyšehrad, 2013.
- RYŠKOVÁ, Mireia, *Druhý list Tesalonickým*, Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK, 2015.
- RYŠKOVÁ, Mireia, *První list Tesalonickým*, Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK, 2007.
- SCHNACKENBURG, Rudolf, *Die Johannesbriefe*, Leipzig: St. Benno-Verlag, 1963.
- SKOBLÍK, Jiří, *Přehled křesťanské etiky*, Praha: Karolinum, 1997.
- SCHAMONI, Wilhelm, BESLER, Karl, *Charismatische Heilige*, Stein am Rhein: Christiana-Verlag, 1989.
- SKEHAN, Patrick W., DI LELLA, Alexander A., *The Wisdom of Ben Sira*, New York: Doubleday, 1987.
- SLEE, Michelle, *The Church in Antioch in the First Century CE. Communion and Conflict*, London – New York: Sheffield Academic Press, 2003.
- ŠOLTÉSZ, Štěpán, *Dějiny křesťanské církve*, Praha: Kalich, 1990.
- ŠRAJER, Jindřich, KOLÁŘOVÁ, Lucie a kol., *Gaudium et spes. Padesát let poté*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015.
- TEICHTWEIER, Georg, *Moral in aktueller Diskussion*, Leipzig: St. Benno Verlag, 1982.

- TIŇO, Jozef (ed.), *Exodus. Komentáre k Starému zákonu*, 3. zväzok, Trnava: Dobrá kniha, 2013.
- TRETERA, Jiří Rajmund, HORÁK, Záboj, *Konfesní právo*, Praha: Leges, 2015.
- TRETERA, Jiří Rajmund, *Stát a církev v České republice*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002.
- TRSTENSKÝ, František, *Pavlove pastorálne listy. Exegeticko-teologická analýza*, Ružomberok: Katolícke biblické dielo, 2015.
- VAN DE SANDT, Huub, FLUSSER, David, *The Didache. Its Jewish Sources and its Place in Early Judaism and Christianity*, Assen: Royal Van Gorcum, Minneapolis: Fortress Press, 2002.
- VERYSER, Harry, *Financování činnosti církví ve Spojených státech amerických*, in: *Revue církevního práva* 5-3/1996, s. 169–177.
- VEVERKA, Vladimír a kol., *Dějiny politických a právních učení*, Praha: Univerzita Karlova, Praha 1984.
- VON MISES, Ludwig, *Liberalismus*, Praha: Liberální institut, 1998.
- WARNKE, Jürgen, *Financovanie cirkví v Spolkovej republike Nemecko*, in: MULÍK, Peter (ed.), *Modely ekonomického zabezpečenia cirkví a náboženských spoločností*, Bratislava: Ústav pre vzťahy štátu a cirkví, 1997, s. 35–45.
- ZOUBEK, Vladimír, *Právověda a státověda. Úvod do právního a státovědního myšlení*, Plzeň: Aleš Čeněk, 2010.
- ZUBERT, Bronisław Wenanty, *Řeholní právo. Instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života*, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1996.
- ŽÁK, Vladislav A., *Pozvání k Bohu. Výklad knihy proroka Ámose*, Praha: Evangelická církev metodistická, 1986.